

Mit jelent Izráel népének a kiválasztottsága? (II.)

2008. Szeptember 16.

Igehirdetés Hajmáskér, 2008.09.14.

Istenünk, mennyei Édes Atyánk! Köszönjük Néked, hogy itt lehetünk a Te szent hajlékodbán, hogy hallhatjuk a Te Igédet, s tanulhatunk belőle. Kérünk, add nekünk a Te Szent Lelked segítségét, hogy nyissa meg a mi szívünket, a mi lelkünket, tegyen késszé és képessé befogadni a Te tanításodat. Urunk, Te légy segítségünkre, hogy hűséges gyermekeid, képviselőid lehessünk e földön. Ámen.

Így szól Istennek Iqéje Mózes első könyvéből, annak 12. részéből, a 12. résznek a 11., 12., 13. és 16. verseiből:

Amikor már közel járt Egyiptomhoz, ezt mondta feleségének, Szárajnak: Nézd csak! Tudom, hogy szép arcú asszony vagy. Ha meglátnak az egyiptomiak, azt mondják majd: Ez a felesége! És engem megölnek, téged pedig életben hagynak. Mondd, hogy a húgom vagy, hogy jó sorom legyen a te réveden, és életben maradjak általa. Abrámnak pedig jó sora lett az asszony révén: lettek neki juhjai, marhái és szamarai, szolgálói és szolgálói, nőstény szamarai és tevéi. (1Móz 12,11-13,16)

Kedves Testvéreim! Az elmúlt vasárnap elkezdtünk egy sorozatot, amelyben Izráel kiválasztottságát vizsgáljuk. Mit is jelent, hogy ők a választott nép, vajon mire lettek ők kiválasztva. Eljutottunk arra, hogy a kiválasztás, amit Izráel népe kapott, az pontosan ugyanolyan, mint egy szereplőválogatás egy színházban, ahol vannak jó szerepek, és vannak rossz szerepek. Vannak jó figurák, pozitív hősök, és bizony-bizony vannak gonoszok, vannak csalók és hazugok. Amikor Isten kiválasztotta a népét, egy bizonyos szerepre választott magának egy csapatot. Egy szerepre, ami nem egy ember életében, nem is egy ember életének egy kis részének, hanem a történelem hosszú során, egy nép életén keresztül próbálja bemutatni az Isten gondolkodásmódját, és azt, hogy vajon az embernek hogyan kell viselkednie.

A kiválasztás, és Isten elhívásának első híres szereplője, Izráel népének ősatya, Abrám, a későbbi Ábrahám. Ez az ember hitt az Istennek, és átvágott az akkor ismert világnak egy jelentékeny részén, sivatagokon, hosszú szenvedéseken keresztül megérkezett Kánaán földjére, eljutottunk odáig, hogy emlékoszlopokat, oltárokat emeltetett, de láthatjuk azt, hogy az emberi hibáktól, az emberi gyarlóságoktól az Isten által kiválasztott Ábrahám nem volt mentes. És az itt előtűnk lévő bibliai történet oly dolgot mond el róla, amely a mi gondolkodásunk szerint, vagy legalábbis a mi európai keresztény kultúránk gondolkodásmódja szerint meglehetősen negatív véleményt kell, hogy kialakítson róla. Hiszen miről van itt szó?

Ábrahám, amikor a saját vidékét éhség sújtja, arra gondol, hogy elmegy külföldre, elmegy Egyiptomba. Úgy tesz, mint ahogy ma is tesznek nagyon sokan ebben a kis hazában az emberek. Úgy érzik, nem tudnak megélni itt, keresnek egy másik vidéket, ahol talán egyszerűbb, könnyebb a kenyér, vagy ahol egyáltalán van.

Igen ám, de mielőtt odaérne, eszébe jut valami. Hát neki túl szép a felesége. Hát hogyha abban az idegen országban meglátják, hogy neki milyen szép felesége van, akkor majd megkínálják az ott élő emberek. És ha megkínálják, akkor bizony-bizony lehet, hogy őt megölik. Hát nem lenne egyszerűbb letagadni, hogy nekik egyáltalán valami közük van egymáshoz? Nem lenne egyszerűbb azt mondani, hogy persze, a húgom. Akkor érthető, hogy mért utazunk mi együtt, mért vagyunk mi együtt, na de akkor nem hogy nem megölnék, hanem az ő révén még nekem is jó sorom lesz, hiszen abban az időben teljesen természetes volt az, hogy egy lányért hozományt fizettek, és minél gazdagabb volt a kérő, az udvarló, annál többet adott, hogy az ő felesége lehessen.

Abrám, a zsidó, gondolkodik. Persze ez így nem igaz, hiszen Abrám még nem is volt zsidó. Abrám, az ember, aki félti a kis életét, odadobja áldozatként a feleségét. Vagy ahogy ma mondanánk, a felesége tisztességét, a felesége becsületét? Nem tudom, valaha elgondolkodtatok-e azon, hogy ti mit tennétek hasonló helyzetben. Mert a magyar történelem tele van olyan esetekkel, amikor férfiak meghaltak a saját feleségük erényének védelmében. A magyar történelem tele van olyan esetekkel, amikor asszonyok inkább az életüket dobták el, csak őket megszálló katonák vagy rabló gazemberek meg ne becstelensék.

Ez az Abrám és Száraj megoldja ezt a problémát. Jó, majd leszek a húgod. Tudjátok, lehet, hogy két-három évvel ezelőtt átsiklottam volna ezen a bibliai történeten. De mióta én is megesküdtem, hogy holtomiglan-holtodiglan, azóta összeszorul a gyomrom, ha elolvasom ezt a bibliai részt. Azóta kinyílik a bicscsa a zsebemben, ha Abrámra gondolok. Hogy lehet ilyet csinálni? Hogy lehet a másik felemet odadobni? Hiszen a feleségéről mond le egy laza és nagyvonalú gesztussal az egyiptomi fáraó javára, és csinál prostituáltat az asszonyból. Persze megvan az ideológia, azért, hogy én éljek. Azért, hogy én még gazdagabb is legyek általa. Nem baj, Száraj, majd történik veled, majd valami lesz, de nekem élni kell.

Egyszer hallgattam egy zsidó gondolkodónak a beszédét arról, hogy Abrámnak nem volt más lehetősége, hiszen ő neki ott volt az ígélet, hogy nagy nép atya lesz, ahhoz pedig élnie kellett, és ezért mindenféle elvtelen kompromisszumot meg kell kötni, hiszen csak aki él, az lehet nagy nép atyjává. Ugyanakkor én megkérdezem, hol volt akkor Abrám hite? Hiszen Isten megígérte, hogy nagy nép atya lesz, akkor Isten gondját is fogja viselni. Isten megígérte

neki, hogy lesz gyermeke, lesz fia, és hogy annyian lesznek az utódai, mint égen a csillag. Hova lett ennek az embernek a hite akkor, amikor odadobta a feleségét?

S persze aztán végiggondolhatjuk, hogy a történetet végigolvasva, hogy hát Abrám természetesen jól jött ki a történetből, hiszen ez a szerződés, ez az új házassága az asszonynak eleve átkozott volt. Hiszen az Isten előtt kötött szövetséget még Isten emberének elvtelen döntése sem teheti semmissé. Hiszen hiába mondja azt Abrám, hogy az életem fontosabb, mint az, hogy mire esküdtem, az Isten úgy gondolja, hogy azért Szárajnak Abrám mellett van a helye.

És az egyiptomi fáraó az, aki mondjuk így, hogy úriemberként viselkedik a történetben. Mert mondhatná ő azt, hogy Abrám, ezért megöllek. Mindjárt ettől a pillanattól kezdve özvegy az asszony, és minden rendben van. De nem ezt mondja. Azt mondja, hogy itt van, te ember, te eladtad az esküdet, eladtad a feleségedet, menj a júdáspénzdeddel és vagyonoddal együtt, takarodj az országomból, ne terjeszd ezt a gondolkodást, ne terjeszd ezt a viselkedést, mert az elvek, mert a hit, mert a szövetség nekem fontosabb. Mert ami Istenhez köt egy egyiptomit, vagy egy asszírt, egy sumért, egy magyart, egy németet, fontosabb, mint az, hogy éljen.

Mert az egyiptomi emberek tudták azt az igazságot, hogy a földi élet az ideig tart, kiszabott ideje van. Egy vándorút: érkezünk az Isten országából, élünk itt az Istentől kapott bolygón, és visszatérünk Hozzá. Ez a mi reménységünk gyászunkban, a vigasztalásunk jelentős része. Éppen ezért elvtelenül nem ragaszkodhatunk hozzá. Hiszen a minket küldő Istent tagadjuk meg, amikor az előtte, az általa szentesített szövetségeinkre nemet mondunk.

Érdekes ember lehetett ez az Abrám. S elgondolkodom rajta, hogy micsoda tanítása van az ő életének most itt számunkra. Tudjátok, volt Észak-Amerikában egy híres indián törzsfőnök, aki római katolikus pappá lett. És egyszer, amikor népét imádságra hívta, akkor az imájában a következőket mondta, hogy „Uram, köszönjük Néked, hogy nem közénk született a Megváltó. Ha Te közénk küldöd el a Fiad, ma a világ nem lenne megváltva, mert egyetlen rézbőrű sem lett volna képes megölni a saját népébe, saját fajtájába született isteni gyermeket. Köszönjük, hogy Te kiválasztottál egy elvtelen népet, aki ezt végre tudta hajtani.”

Nem tudom, értitek-e, hogy milyen fontos helyesen látni Izráel kiválasztását. Nekik az ősatyjuktól Jézus születéséig alkalmassá kellett válniuk arra, hogy meg tudják ölni Isten Fiát. Mert nem olyan egyszerű dolog ez. Le kell zúlleni erkölcsileg egy bizonyos szintre, hogy az ember el tudja dobni magától Istent, az Istenbe vetett hitet, és ennek következményeit. És ezt a 20., 21. század embereinek éppúgy látniuk kell, ahogy látták ezt az első évszázad emberei, vagy látták Abrám idején az akkoriak.

És, kedves Testvéreim, óriási tanítás nekünk, keresztyéneknek a 21. században, hogy Abrám megmarad mégis Isten kiválasztottjának. Hiszen, gondolatok bele, ekkora bünt mi el sem tudunk képzelni. Ekkora gazemberség bele sem fér a gondolkodásmódunkba, vagy ha igen, akkor nagyon nagy baj van velünk és a világgal, amelyben élünk. Mi még mindig úgy gondoljuk, hogy a feleségünk becsületéért akár az életünket adnánk. Vagy legalábbis hiszem, hogy a többsége a világnak, amely körülvesz minket, így gondolkodik.

És ennek ellenére, Abrám, ez az erkölcstelen ember, kell az Istennek. Az Isten nem rugja fel a szövetségét. S, tudjátok, erre gondolok, valahányszor azt mondják nekem, hogy de hát a keresztyén templompadokban ülnek olyanok, akiknek a viselkedése nem biztos, hogy oda való, hogy én nem bírálhatom felül az Istent. Én nem mondhatom, hogy „Uram, nekem ő nem kell, mert ő ilyen vagy olyan”, „Uram Isten, ha Neked Abrám kellett, ha Neked ez a választott nép a maga történelmével még mindig kell, hát ennél csak kevesebbet lehetett vétkezni a világtörténelemben, hogy ne kellene nekem az a testvérem, akit mellém ültetsz a templompadba, akinek talán látom a bűneit, és aki talán látja az én bűneimet, de mégiscsak kiválasztottad, mégiscsak elhívtad, és mégiscsak jól-rosszul szolgálni próbál Téged?!”

Mert, ne felejtjük el, ezt az Abrámot ezt megedzi, amikor szembenéz önmagával. Ez az Abrám ugyanaz az ember, aki Ábrahámként kész lenne a saját fiát is feláldozni az Istene egyetlen szavára. Igen, először megszeg minden törvényt, először túllép minden határt, először leszáll a legnagyobb erkölcsi mocsokba, hogy onnét az Isten kiemelje, és legyen majd az az Ábrahám, akire büszkén lehet tekinteni, mint a hit hőisére. Nagyon ember. És nagyon tanít minket az ő élete. Mert a mi életünkben is vannak nagy mélységek. És rá kell jönnünk, hogy ha mégis nagy magasságokba jutunk, arra csakis az Isten kegyelméből érkezhünk, érkezünk el.

Elítéljük Abrámot, joggal. Gazembernek, elvtelennek, tartjuk? Joggal. Mindazokat, akik követik az ő viselkedésformáját, annak tartjuk? Igen. És mégsem dobta el őt az Isten. És valahányszor magunkat is kicsinek, esendőnek látjuk, bűnösnek, akik nem méltók az Isten szeretetére, vagy úgy gondoljuk, hogy egyes testvéreink nem méltók az Isten szeretetére, akkor ott áll velünk szemben, hogy Istennek ők is kellene. Isten őket is szeretheti. Nem te vagy Isten, hogy eldöntsd, hogy Ő kit választ eszközünek. És hogy mért választja.

Tudjátok, amikor azt hallok valakitől, hogy én addig nem megyek a templomba, míg a másik ott ül, akkor szívem szerint odatenném Abrám példáját. Hogy ennyi erővel mondhatnád azt is, hogy amíg a Bibliából nem törlik ezt a személyt, addig én nem vagyok hajlandó kinyitni. Amíg az összes bűnöst ki nem vesszük a keresztyén egyház történetéből, addig én, tökéletes, nem vagyok hajlandó templomba menni. Csak hát hol vannak közöttünk tökéletes emberek? Csak hát hol vannak közöttünk a büntelenekek, akiknek jogukban állna egyikünkre, másikunkra, vagy akár mindünkre azt mondani, hogy köszönöm, velük nem közösködöm.

Egyikünknek ez a bűne, a másikunknak az. Ami nem felmentés. Csak elismerése annak, hogy mindannyian rászorulunk az Isten kegyelmére. Mindannyian rászorulunk arra, hogy az Isten szeressen minket. És elismerése annak, hogy nem nekünk jogunk, kötelességünk és feladatunk eldönteni, hogy az Isten majd kit fog felhasználni a saját művében. Akarta Abrámot az Isten? Igen. Tudta, hogy bűnös? Igen. Egyiptom népe fizetett Abrám bűnéért? Igen. Ma is van olyan, hogy az egyik ember bűnéért a másik, a harmadik vagy a közösség fizet? Igen. El kell ítélnünk Abrámot? Igen. De el kell fogadnunk, hogy az Isten ilyenek is akarta őt.

Éppen ezért, kedves Testvéreim, a keresztyén embert is gondolkodásra tanítja az Ó Szövetség. Gondolkodásra tanítja az, ha foglalkozik a választott néppel, s az ő kiválasztottságával. A saját határainkat ismerjük meg benne. A saját arcunkat, hogy mi az, ami tetszik, és mi az, amit nem kívánunk követni. S persze, természetesen a Biblia újra meg újra megadja a választ, hogy az Isten mit tart jónak és mit nem tart jónak. Az Isten előtt kötött szövetségek elhazudását nem tartja jónak a Biblia. Az Isten előtt tett fogadalmak be nem tartásáért az Isten számot kér tőlünk. De nem elvet. Nem eldob, mint egy tönkrement, megunt, levetett szerszámot. Hanem képes arra, hogy újra megélezze a kicsorbult kést, újra kikalapálja a régi kapát, újra lehetőséget biztosítson a megkopott embernek, a megkopott erkölcsnek, hogy lehet ezt jól is csinálni. S a mi feladatunk, hogy meglássuk ezt. A mi feladatunk, hogy rámutassunk erre, hogy bizonyosságot tegyünk erről. Hogy bár nagy az ember, az emberiség vétké, de ennél sokkal nagyobb az Isten szeretete, s hogy életünkben és halálunkban is kész arra, hogy minket megmentsen, megváltson, nem a magunk erejéből, hanem az Ó szent Fiáért, a mi Urunk Krisztusért. Ámen.

Gyertek, emelkedjünk föl helyünkről, imádkozzunk!

Mennyei Édes Atyánk! Köszönjük Néked a Te szeretetedet. Hogy Te egy gazember Ábrahámól tudtál a hit hőstét faragni. Hogy Te rá tudsz világítani arra, hogy számunkra is mindig van esély, hogy jobb, hasznosabb, istenibb képet tudjunk mutatni a világnak, mint amelyben a jelenben élünk. Mindenség Ura, add, hogy mi meglássuk Izráel népének hibáit és tudjuk elutasítani azokat. De lássuk meg azt is, hogy a Te szereteted mégiscsak őket választotta ki arra, hogy örök tanítást adjanak az emberiségnek a Te szeretetedről, a Te hűségéről, a Te megalkuvást nem ismerő akaratodról, amellyel ha egyszer elhatározta valamit, azt Lélekkel s erővel végig is viszed.

Mindenség Ura, taníts minket és emeld fel a mi fejünket. Add, hogy ha hitünk meginogna, kétségeink lennének, akkor is tudjuk a Te törvényed, a Te igazságod szellemében továbbvinni életünket. S engedd, hogy ha kételkednénk abban, hogy vajon szeretsz-e még minket, akkor pontosan ezekre a hősökre tekintve, pontosan Abrámra gondolva megerősödhessünk, hogy mért ne szeretnél minket Te, aki őt is tudtad szeretni.

Mindenség Istene, adj erőt az élet nehéz pillanataiban. Légy különösen Bobai Károlyné testvérünk hozzátartozóival, akiknek fáj a gyász, s akik úgy gondolják, most nagy szükségük van arra, hogy bizonyosságot nyerjenek a Te irgalmasságod és szereteted felől. De mindannyiunkkal, akik itt élünk, akik nézzük e világot, akik részt veszünk mindabban, amit Te elterveztl, erősítsd meg a hitet, hogy a Te szent Fiadban, a Krisztusban képes vagy megújítani minket s embertársainkat, s hogy mi, akik hittel szolgálunk Néked, hitünk által üdvösséget nyerhetünk Nálad.

Mennyei Atyánk, mi mindezt nem önmagunkért kérjük, hanem a Te szeretett Fiadért, a mi Megváltó Krisztusunkért, aki így tanított minket imádkozni.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól; mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

S az Istennek békessége, amely minden ember értelmet felülhalad, meg fogja őrizni a Ti szíveteket és gondolataitokat az Úr Jézus Krisztusban. Ámen.